

Különjelentés, avagy szektorok könyvvizsgálói jelentésdömpinggel

Agócs Gábor - Elnök, MKVK Pénz- és Tőkepiaci Tagozat

2017.09.08.

2. szekció

10:00-10:30

A 2017-es és az azt követő évek ismét jelentős változásokat hoznak a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálói számára. Változik a jelentések szövegezése, az elkészítésük alapja, a készítés határideje. Mindezeket az EU Audit Reform Rendelet, a 701-es könyvvizsgálati standard, és egy új, a különjelentésről szóló könyvvizsgálati standard miatt kell újragondolnunk.

A közérdeklődésre számot tartó (tőzsdén jegyzett gazdálkodók, hitelintézetek, biztosítók, befektetési vállalkozások, tőzsdén jegyzett alapokat kezelő befektetési alapkezelők) gazdálkodók könyvvizsgálóinak a következő jelentéseket kell készítenie:

- 1) Az éves beszámolóról (konszolidált éves beszámolóról) a kiadandó könyvvizsgálói jelentés, mely legtöbb esetben már IFRS alapján készülő beszámolóhoz kapcsolódik.

A jelentésnek figyelembe kell vennie az Audit Reform Rendelet 10. cikke rendelkezéseit, továbbá az ilyen munkák esetén mindig szükséges belső minőségellenőr (EQCR) bevonása is. A jelentésben többek között ki kell térni a lényeges hibás állítások legfontosabb értékelt kockázatainak leírására és a könyvvizsgáló e kockázatokra adott válaszána összefoglalására, ismertetni kell, hogy a jogszabályban előírt könyvvizsgálat milyen mértékben volt vélhetően képes a szabálytalanságok, többek között csalás felderítésére, meg kell erősíteni, hogy a könyvvizsgálói záradék összhangban áll a 11. cikkben említett, az auditbizottsághoz címzett kiegészítő jelentéssel, nyilatkozatot kell tartalmaznia arról, hogy a tiltott, nem könyvvizsgálói szolgáltatások nyújtására nem került sor, valamint arról, hogy a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló(k) vagy a könyvvizsgáló cég(ek) a könyvvizsgálat elvégzésében teljes mértékben megőrizte/megőrizték a vizsgált gazdálkodó egységtől való függetlenségét/függetlenségüket. Hamarosan elérhető lesz jelentésminta a kamara honlapján.

- 2) A gazdálkodó audit bizottságának címezett kiegészítő jelentés.

Az Audit Reform Rendelet 11. cikke szerinti tartalommal kell ezt a jelentést készíteni és a könyvvizsgálói jelentés kiadásával egyidejűleg kell megküldeni a vizsgált gazdálkodó igazgató tanácsa és felügyelő testülete részére is (ha nincs ilyen, akkor ennek feladatát ellátó testületnek, ez legtöbbször a felügyelő bizottság). A könyvvizsgálói függetlenségről szintén nyilatkozni kell, fel kell tüntetni a munkában résztvevő partnerek neveit (EQCR, konzultáció), ha külső cég, bevont szakértő vett részt a munkában, akkor az ő függetlenségéről külön nyilatkozni kell. Be kell mutatni az ügyvezetéssel folytatott kommunikáció jellegét, gyakoriságát, terjedelmét (pl. dátumok), a könyvvizsgálat hatókörét, időzítését, az audit módszereket (kontrol tesztelés, szubsztantív tesztelés), a lényegességi küszöb mértékét, a vállalkozás folytatása terület vizsgálatának eredményeit, a feltárt hiányosságokat az ellenőrzési rendszerekben, a törvény, rendelet, alapító okirat megszegését, és értékelni kell a pénzügyi kimutatások különböző tételeire alkalmazott értékelési módszereket. Szintén ki kell térni a konszolidáció alkalmazási körére és a konszolidációba esetlegesen be nem vont szervezetekre, jelezni kell, hogy a vizsgált gazdálkodó egység minden kért magyarázatot és dokumentumot megadott, illetve rendelkezésre bocsátott.

- 3) Átláthatósági jelentés.

Az Audit Reform Rendelet 13. cikke szerinti tartalommal készül, az év végét követő négy hónapon belül, tehát jellemzően április 30-ig. A könyvvizsgáló saját honlapján kell közzétenni.

Be kell mutatni a könyvvizsgáló cég jogi struktúráját és tulajdonosi szerkezetét, ha a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég egy hálózat tagja: jogi és szerkezeti rendelkezések is be kell mutatni, úgy mint a könyvvizsgáló cégek neve; országok; a hálózathoz tartozó cégek által elért könyvvizsgálatából származó árbevétel.

Szintén be kell mutatni a könyvvizsgáló cég irányítási struktúráját, a belső minőség-ellenőrzési rendszert és az irányító vagy ügyvezető testületnek nyilatkozni a rendszer működésének

hatékonyságáról. Utolni kell rá, hogy legutóbb mikor került sor a minőségbiztosítási ellenőrzésre, a vizsgált közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységeket fel kell sorolni.

A függetlenséget biztosító gyakorlatról nyilatkozatot kell tenni. A folyamatos képzésével kapcsolatban alkalmazott politikáról szintén nyilatkozatot kell tenni. A könyvvizsgáló cégek partnereinek fizetett díjak alapjáról szóló információkat kell megadni, a fő könyvvizsgáló partnereknek és a személyi állománynak rotációjával kapcsolatban alkalmazott politikát be kell mutatni, és a könyvvizsgáló cég teljes árbevételéről szóló információkat is meg kell adni.

- 4) A hitelintézetek, biztosítók, befektetési vállalkozások esetén pedig könyvvizsgálói különjelentés (új könyvvizsgálati standard).

Az új standard szerint szerződést kell kötni a készítésre, megjelölve a határidőket (lehet egyben az audit szerződéssel), és lehet (bátorítja a standard) szakértőt lehet bevonni (aktuárius, informatikus, értékelő). A végzett munka módszerét és részletezettségét a jogszabályi előírások és a vizsgált gazdálkodó által végzett tevékenység sajátosságai, annak összetettsége és kockázatai alapján kell a könyvvizsgálónak meghatározni és mindezeket figyelembe vennie a különjelentéshez kapcsolódó tervezés és munkaprogram kidolgozása során. Az új standard nem írja felül más standardok előírásait, más könyvvizsgálati standardokkal összhangban kell alkalmazni. A különjelentés összeállítása érdekében végzett munka során törekedni kell könyvvizsgálat szempontjából lényegesként azonosított tételekről "kellő bizonyosságú" vélemény adására, de sok esetben leíró jellegű munkát kell végezni. Elvárt a magyarországi jogszabályok és a Felügyelet által kiadott határozatokban, vizsgálati levelekben, körhatározatokban, levelekben, továbbá a Kamara honlapján közzétett, a különjelentés összeállítása érdekében a könyvvizsgálat során figyelembeveendő, és a Felügyelet által kibocsátott ajánlások, módszertani útmutatók figyelembevétele. Utolni kell a vezetői levélre, ha készült, de azt nem kell csatolni. Törekedni kell a gazdálkodó szempontjából jelentős, (nem számszaki, hanem minőségi, kvantitatív) releváns információk, témakörök, esetleges problémák kiemelésére. A Kamara gazdálkodó típusonként „Módszertani Segédlet”-eket állít majd össze.

A standard alkalmazása kötelező. Hatályos a 2018-as üzleti évre lesz, de már a 2017-es üzleti évre is lehet alkalmazni.

Az új standardod több mint egy éves szakértői munka (az MNB, PTT, szektorok képviselői) előzte meg, és végleges formáját a Közfelügyeleti jóváhagyás után fogja elnyerni.